

Tað er ein beiskur veru - leiki sum skal broytast

Heini O. Heinesen, Helena Dam á Neystabø, Jákup Thorsteinsson og Óli Breckman. Sögufrøðingurin Jákup Thorsteinsson gav eina stutta gjøgnumgongd av søguni. Teir triggja politikararnir skuldu fylgja upp við politiskum kjaki. Helena Dam á Neystabø helt m.a. at bond mátti leggst á lögtingið, tí tað var ikki nóg dugnaligt. (Mynd: Kalmar)

ÁKI BERTHOLDSEN

– Í dag verða allar stórar, og týðningarmiklar avgerðir viðvíkjandi Føroyum tiknar

í Danmark. Tað er ein beiskur veruleiki, sum má broytast.

Hetta segði stigtakarinn til almenna fundin um sjálvs-

Fundur um sjálvsstýris - hugsjónina

Mánakvöldið skipaði Sjálvsstýrisflokkurin fyri almennum, politiskum fundi í Útvarphøllini í havn um sjálvsstýrisrørsluna.

„Hvat varð av sjálvsstýrishugsjónini“, var heitið á fundinum.

Á fundinum legði Jákup Thorsteinsson, sögufrøðingur, fyri við einum stuttum søguligum yvirblik yvir gongdina í sjálvsstýrisrørsluni.

Sjálvsstýrisflokkarnir høvdu boðið tveimum øðrum flokkum, Fólkaflokkinum og Tjóðveldisflokkinum at viðgera spurningin saman við sær. Sjálvsstýrisflokkurin umboðaði Helena Dam á Neystabø, Fólkaflokkurin umboðaði Óli Breckman og Heini O. Heinesen umboðaði Tjóðveldisflokkinn.

At fundarevnið hevur áhuga ímillum mannað sást av, at eini 90 fólk høvdu leitað sær niðar í Sortudíki hetta mánakvöldið.

Men politikarum líkt, høvdu teir trupult at halda seg til evnið, og mong hildu fyri, at hetta var mest sum ein forskotin valfundur, mitt ímillum tvey løgtingsval.

Tað hjálpti heldur ikki nóg, at orðstýrarin, Jógvan Arge einar tveir ferðir mátti minna politikararnar á evnið, sum var til viðgerðar.

Nógv høvdu væntað sær at frætt eitt sindur um, hvat flokkarnir ætlaðu sær framyvir ríkisfelagsskapinum viðvíkjandi, men tey fóru vónbrotin avaftur fundi.

Vit fara í blaðnum í dag, og í morgin, at umrøða tættir í tí, sum kom fram á fundinum.

Og tað besta, vit kunnu siga um fundin er, at nú er so hol sett á eitt alment orðaskifti um ríkisfelagsskapin.

um hesi viðurskipti greitt og vit mugu leggja eina ætlan fyri, hvussu vit menna okkum og útbúgva fólk okkara at taka á sær tær avbjóðingar, sum koma.

– Tað má ikki henda aftur, at hin snildi lumpar tann minni snildi, segði hon.

– Soleiðis er stóðan blivin eftir 50 ár við heimastýrislógini. Og tað er greitt, at vit hava tørv á at bota um, serliga tey búskaparligu stýringsamboðini, men eisini stjórnarskipanina.

Hon segði, at vit skulu skapa eitt búskaparligt grundarlag fyri sjálvsstýri, so at vit fóta okkum sjálvi uttan at hava brúk fyri hjálp uttaneftir.

– Og politiskt skulu vit tora at útvega og brúka tey stýringsamboð, ið byrgja fyri figgarligum og mentanarligum húsagangi.

Fofmaður Sjálvsstýrisflokksins heldur, at tað er ov biligt at geva heimastýrislógini skyldina fyri armóðina í Føroyum.

– Tað leggur gróðrabotn undir teirri fatan, at onnur mersugva og eyðræna okkum.

– Tilíð hugsan tekur ikki í egnan barm og tryggjar als ikki, at vit ikki fara at endurtaka mistøkini, antin tað verður undir eini heimastýrislóg, ella ikki.

Løgtingsins vald skal avmarkast

Helena Dam á Neystabø

– Tað var fyrst og fremst tær risastóru lántøkurnar, sum beindu fyri tjóðini.

– Eg eri tí sannførd um, at tað er neyðugt at lóggeva fyri, hvørjar heimildir lögtingið, landsstýrið og kommunurnar skulu hava at taka lán. Tað ber ikki til, at hesar heimildir at taka lán, eru so víðar, at tað skal áliggja komandi ættarliðum at betala tey aftur. Vit siggja, hvat tað hevur ført við sær. Í dag er skuldin so stór, at hon er meningsleys, segði Helena Dam á Neystabø.

Hon er eisini sannførd um, at tað skal lóggevast fyri, at figgarlógin hjá lögtinginum altíð skal javnviga.

– Fólk hava krav uppá at verða vard ímóti sínum politikarum, segði hon.

Leys av blokkinum

Helena Dam á Neystabø sigur, at ein triði málsetningur má vera, at vit seta okkum fyri at verða leys av danska blokkstuðlinum yvir eitt áramál.

– Tað sømir seg ikki at lata danir, arbeidssforar, arbeidssleisar og pensionistar gjalda fyri okkara almennu umsiting, okkara kirkju og okkara pensionistar.

– Hinvegin eiga vit at kunna krevja av donum, og øðrum londum, vit samvinna við, at vit fáa sjálvsagdan rætt til ein marknað fyri okkara útflutning.

Helena Dam á Neystabø

Í hesi samgonguni hevur kjakið um ríkisfelagsskapin sera váralig kor, tí løgmaður gongur sum ein annar Jesse James við eini uppsøgn í hvørjum hylki og eingin veit, nær hann dregur blanki og skjýtur frá mjóðini, sum Óli Breckman segði. (Mynd: Kalmar)

stýrishugsjónina, Helena Dam á Neystabø í Sjálvsstýrisflokkinum í uppleggið sínum til kjakið aftaná.

Helena Dam á Neystabø segði, at tað var neyðugt at byrgja fyri, at søgan frá áttatíðrunum ongantíð endurtekur seg.

– Og nú kósin skal stingast út í kortið, er tað alneyðugt at kveikja liv aftur í eina veruliga sjálvsstýrishugsjón. Tí í dag verða allar stórar avgerðir viðvíkjandi Føroyum tiknar í Danmark.

– Tað er ein beiskur veruleiki, sum má broytast. Hon nevndi t.d. at dani

varð valdur til formann í bygnaðarnevndini og at froyingar frammanundan høvdu bundið seg til at fylgja tilmælinum.

– Og nú fiskiðnaðurin á landi skal skipast, bendir alt á, at tað eru dansku kreditornir, sum fáa endaliga orðið.

– Meirilutin í figgingargrunninum, sum ræðir fyri banka- og pengaverðini í Føroyum, er danskur.

– Vit fáa ikki sjálvi gjørt handilsavtalur við onnur lond.

Helena Dam á Neystabø segði, at vit mugu gera okk-

viðrúðendi fegin Sjálvsstýrisflokksins leiklut í heimastýrislógini.

– Tað var Sjálvsstýrisflokkurin, sum tryggjaði, at henda lóg bleiv nóg rúmlig á sjálvsstýrisleið og væl eydnaðist, tí síðani eru fleiri málsoki yvirtikin.

– Soleiðis skal tað eisini vera. Men lögtingið hevur ikki verið nóg dugnaligt.

– Skulu vit standa á egnum beinum, er tað tí neyðugt, at vit áleggja okkum nakrar karmar, sum vit ikki skulu sleppa útum. At dúva uppá danskt kreditvirði, sømir seg ikki.

sigur, at meginreglan fyri sjálvsstýri er at hava eitt haldgott grundarlagfyri at samvinna á jøvnum føti við aðrar tjóðir.

– Tað grundarlagið hava vit ikki nú. Men frælsisstríð letur seg ikki køva. Men stríðið má fara fram innan karmar, sum bera eina framtíð í sær, annars er leiðin á ørmundarhús vís.

– Enn hava vit ikki kvalifisera okkum til búskaparligt sjálvsstýri. Afturstigið hava tíverri verið ov stór afturimóti framstígnum, segði Helena Dam á Neystabø.